

[Geert-Jørgensen.]

dring, og det var det, som Biskop Rørdam hævdede. Men herimod protesterede saa den anden Kirkens Mand, Pastor Monrad. Han hævdede, at „er“ betyder „skal være“, altsaa: Den evangelisk-lutherske Kirke skal være den danske Folkekirke; og han begrunder dette med at drage Paralleller med Grundlovens to første Paragraffer, hvor „er“ betyder „skal være“: „Regeringsformen er indskrænket-monarkisk“, og det betyder „skal være“, „Den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening“, og det betyder „skal være“, „Den udøvende Magt er hos Kongen“, og det betyder „skal være“, „Den dømmende Magt er hos Domstolene“, og det betyder „skal være“. Og saadan, siger Pastor Monrad, skal ogsaa § 3 i Grundloven forstaas: „Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke“, og „er“ betyder „skal være“. Efter dette er den danske Folkekirke i høj Grad forankret i den danske Grundlov, og saa kan der ikke ske Forandringer undtagen gennem en Grundlovsændring.

Men hvad forstaar vi saa ved Folkekirke? Den maa betyde den Kirke, hvortil Folket i dets Helhed slutter sig — som nu 98 pCt. Ogsaa her er der dog en stor Uklarhed, for disse 98 pCt. er ikke pligtige at være Medlemmer af Folkekirken, og hvis man tænkte sig, at de 98 pCt. udmeldte sig af Folkekirken, ja, saa eksisterede der ingen Folkekirke, selv om det ogsaa stod i Grundloven. Og hvad forstaar man ved „evangelisk-luthersk“? Ja, det ved man ikke, hvad skal betyde. Det siger først noget negativt, nemlig at man ikke maa være Katolik eller reformert eller saadant noget, om det saa siger noget positivt, det er der megen Tvivl om. Skal vi se paa den positive Side, maa vi huske paa, at den evangelisk-lutherske Kirke var Statskirke før Grundloven, og at det evangelisk-lutherske er udtrykt i de efter Danske Lov gældende symbolske Bøger, og saa skulde de udtrykke, hvad der var Landets almindelige Religion. Disse symbolske Bøger har dog aldrig været overholdt i deres Streng-
hed i den danske Kirke, men de skulde garantere, at det evangelisk-lutherske alligevel blev hævdet. Saa meget er imidlertid vist, at Forstaaelsen af evangelisk-luthersk har været skiftende med de skiftende Tider, det har altid været det, som de toneangivende Teologer siger er evangelisk-luthersk — Grundtvig sagde en Gang om det evangelisk-lutherske, at det er noget vist, hvormed ingenting siges —, og derfor har ogsaa Mennesker af meget forskellig Livsanskuelse

med Hensyn til Kristendom kunnet være Medlemmer af og Embedsmænd i den evangelisk-lutherske Folkekirke. Pastor Monrad siger saadan:

„Det evangelisk-lutherske er praktisk taget den Tryllestav, som visse Myndigheder svinger over Samtiden for dermed saa vidt muligt at beherske den eller dog i hvert Fald dække sig selv.“ Med andre Ord: Det dækker baade over Liberalisme, Ortodoksi, Rationalisme og Overtro, ingen kan bestemme mere, hvad der er evangelisk-luthersk.

Lad mig saa nævne den anden Paragraf i Grundloven, § 73, der handler om Folkekirken:

„Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov.“

Ogsaa denne Paragraf er uklar, den siger for det første, at Kirkens Forfatning skal ordnes, og at det skal ske ved Lov. Man er ogsaa meget uenig om, hvad dette betyder. Der er nogle, som lægger Hovedvægten paa, at Kirken skal have en Forfatning med Repræsentanter for Kirken, en Kirkerigsdag, som ordner Kirkens egne Anliggender, en Kirkerigsdag, valgt af Folkekirkens Medlemmer, men helst med saadanne Garantier, at det kun bliver de fromme og troende, der faar Valgret. Efter den anden Opfattelse er det ikke Meningen. Det skal ordnes ved Lov, siger man, og man lægger Hovedvægten paa: ved Lov; d. v. s., at Lovgivningsmagten til enhver Tid har i sin Magt at give de Love for Kirken, som anses for at være nødvendige. Kirken er derfor stadig undergivet Lovgivningsmagten, d. v. s. den bekendelsesløse Rigsdag. Hvem der har Ret, kan ikke afgøres, men Hovedsagen er, at Statsmagten for Øjeblikket har uindskrænket Magt og Myndighed over Kirkens indre og ydre Anliggender. Folkekirken er i Statsmagts Vold, selv om Statsmagten altid er optraadt med et vist Maadehold overfor dens indre Anliggender. De 98 pCt. af det danske Folk, der hører til den danske Folkekirke, er et meget blandet Selskab; det er dem, som er døbt og kaldes troende Kristne, levende Kristne, bekendende Kristne, eller hvilke Udtryk man nu bruger om dem, og der er dem, der mener, at *det* i Grunden er Folkekirken. Men der findes ogsaa Børn i Folkekirken, og der findes Mennesker, som hele Livet vedbliver at være Børn, der findes Mennesker, som bruger Kirkerne og Kirkens Naademidler, og der er Masser af Mennesker, som aldrig bruger dem, der er Mængder af Mennesker, som ingen Brug mere har for Folkekirken, og hvad den byder. Saa er